

Asociace klinických logopedů České republiky
Rumunská 1798/1
120 00 Praha 2

Váš dopis zn./ze dne:

Vyřizuje/tel.:

Č. j.:

Bc. Michaela Kadlečková, DiS.

MHMP 2217649/2022

236 004 196

Sp. zn.:

Počet listů/příloh: 3/0

S-MHMP 699968/2022

Datum:

28.11.2022

Vyjádření ve věci znovuprošetření zábavného programu „Logohrátky“ pana Mgr. Boury

Vážení,

Magistrát hlavního města Prahy, odbor zdravotnictví (dále jen „MHMP“ nebo „správní orgán“), obdržel od Vás dne 05.08.2022 novou žádost o prošetření údajné nezákonné a neetické činnosti Mgr. Václava Boury (dále jen „pan Boura“) a jeho zábavného pořadu „Logohrátky“

Pro lepší přehlednost MHMP uvádí, že této nové žádosti předcházel prvotní podnět ze dne 21.04.2022, kdy jste požadovali prošetření činnosti pana Boury při zábavném pořadu.

V této souvislosti požádal MHMP o součinnost Ministerstvo zdravotnictví České republiky (dále jen „MZ ČR“), aby se jasně vyjádřilo k činnostem, které pan Boura s dětmi provádí. Dne 06.06.2022 obdržel MHMP zpětnou vazbu od MZ ČR, v níž na jednu stranu připouští, že činnosti, které v rámci programu provádí, „mohou být“ součástí výkonu povolání jiného odborného pracovníka (logopeda) či logopeda ve zdravotnictví či klinického logopeda při poskytování zdravotních služeb. Na druhou stranu však MZ ČR uvedlo zásadní informaci, že se dosud nepodařilo dojít ke společnému konsenzu a k vymezení rozsahu kompetencí speciálních pedagogů. Intenzivně strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) a MZ ČR spolupracovaly na společném Memorandu (Memorandum o vzájemné spolupráci a respektování v rámci intersektorové spolupráce klinických logopedů a speciálních pedagogů s příslušným zaměřením), návrh Memoranda nebyl dosud odsouhlasen. Cílem Memoranda je zajištění realizace činnosti v rámci provádění klinicko-logopedické a speciálně-pedagogické péče.

Na základě těchto skutečností vydal MHMP stanovisko pod č.j.: 1083334/2022, ze dne 20.06.2022, v němž zkonstatoval, že neshledal důvod k zahájení řízení z moci úřední pro výše

uvedené důvody. Současně pan Boura od MHPMP pod č.j.: 1180716/2022, ze dne 27.06.2022 obdržel tytéž informace. Asociace se však nemohla ztotožnit se stanoviskem správního orgánu a dne 05.08.2022 požádala znovu o přehodnocení tohoto stanoviska a jasné vymezení, že ve svých uměleckých aktivitách nemůžete a nesmí pan Boura zahrnovat nácvik hlásek, jelikož je provádí v rozporu se zákonem, dále pak se speciálně-pedagogickými a logopedickými postupy a nepatří to do logopedické prevence.

Vzhledem k tomu, že prošetření tohoto podnětu záviselo na odborném posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které správní orgán nemá, informoval Vás, že k prošetření tohoto podnětu **ustavil dne 31.08.2022 soudní znalkyni z odvětví zdravotnictví, obor klinická logopedie, PaedDr. Ilonu Kejkličkovou, Ph.D., Soukromá klinika LOGO, s.r.o., Vseřínská 20, 639 00 Brno** (dále jen „znalkyně“), za účelem vypracování znaleckého posudku. Jmenovaná znalkyně měla posoudit, zda činnosti prováděné panem Bourou v rámci zábavného programu „*Logohrátky*“, tj. vyvozování hlásek u dětí, metoda houpačka, metoda bubeník, metoda šupina, nácvik výslovnosti, artikulační cvičení tváře a rtů, posilování mimiky, tvorba čelistního úhlu, práce s bránicí a dechová cvičení spadají do činností, které může vykonávat pouze logoped ve zdravotnictví či klinický logoped dle vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 55/2011 Sb.“).

Současně Vás MHMP informoval, že zaslal na MZ ČR opětovně žádost o stanovisko a jasné vyjádření, zda činnosti, které pan Boura vykonává, může vykonávat pouze logoped ve zdravotnictví či klinický logoped, a zda se jedná o poskytování zdravotních služeb.

Na základě zjištěných skutečností a všech dostupných podkladů prošetřil MHMP podnět v rámci oprávnění, která mu vyplývají ze zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 372/2011 Sb.“). Stanovisko MHMP je ve formě učiněných závěrů uvedeno níže. Ve svých závěrech přihlédl MHMP zejména k vypracovanému znaleckému posudku, který MHMP obdržel dne 08.11.2022. Zároveň přihlédl i ke stanovisku MZ ČR, které obdržel dne 09.09.2022.

Znalkyně pečlivě prostudovala a prověřila veškeré uvedené postupy, dále provedla osobní účasti a pozorování posouzení zábavného pořadu s názvem „*Logohrátky*“ v mateřské škole u pětiletých dětí, aby se sama přesvědčila o pravdivosti odborné správnosti užívání logopedických prvků v praxi, které při tomto zábavném pořadu užívá pan Boura. Zmíněné dílo probíhalo ve třídě, kde si obvykle děti hrají. Dle vyjádření znalkyně pan Boura s dětmi zajímavým způsobem navázal kontakt, používal např. napodobování zvířátek a vyzval děti k jejich opakování. Dále děti navedl k vytleskávání slabik zmiňovaných zvířat. Děti tento úvod velmi zaujal a pořad probíhal spíše jako divadelní představení v přátelské atmosféře. Následně děti naváděl k činnostem naslouchání vysokých a nízkých tónů a jejich napodobování. Zazpívání a doplňování písniček, postřehová cvičení a činnosti, které jsou běžně užívané v rámci logopedické prevence. Celé dílo bylo spíše jako divadelní představení, které po 45 minut, probíhalo v příjemné atmosféře zábavnou formou, což děti velice bavilo.

Veškeré praktiky, které byly užívány během pořadu „*Logohrátky*“, se dají řadit mezi prvky logopedické prevence u předškolních dětí. Cílem bylo:

- zaměřit se na rozvoj slovní zásoby a odstranění komunikačních bariér
- osvojit si správné dechové návyky
- zařazovat cvičení na rozvoj paměti, myšlení a fantazie
- cvičení na rozvoj fonemického sluchu, cvičení na rozvoj grafomotoriky
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- navazovat kontakty s dospělými a s ostatními dětmi
- komunikovat s dospělými i ostatními dětmi
- zvládat sluchovou analýzu – rozklad slov, hláska na začátku slova
- zvládat rytmizační činnosti
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu

Obsah logopedické prevence:

Gymnastika mluvidel

- tváře – výrazy obličeje, usmívat se, mračit, procvičovat hybnosti rtů
- rty – stahování koutků rtů – vpravo, vlevo, rty lehce od sebe, rty u sebe
- dolní čelist – při zavřených ústech vysunout čelist vpřed a vzad, doprava a doleva
- foukání do různých směrů – nahoru a dolů, doleva a doprava, rovně
- pomalý nádech, dlouhý výdech, různá tempa dýchání
- metoda Houpačka

Artikulační cvičení

- slova opakovat jako ozvěnu
- metoda Šupina – sykavka v úsměvu přechází do rybí polohy rtů, kdy se v této poloze snadno a jednoduše vyvodí „š“

Sluchová cvičení

- rozeznávání nejrůznějších zvuků v okolí
- sluchové hry

Pro znalkyni bylo důležité posoudit, zda:

- vyvozování hlásek u dětí
- metoda Houpačka
- metoda Bubeník
- metoda Šupina
- nácvik výslovnosti
- artikulační cvičení tváře a rtů
- posilování mimiky
- tvorba čelistního úhlu
- práce s bránicí
- dechová cvičení

jsou prováděny v souladu s pravidly lege artis příslušného zdravotnického povolání.

Metoda	Hodnocení
vyvozování hlásek u dětí	Používá se ve zdravotnictví
metoda Houpačka	Nepoužívá se ve zdravotnictví, spočívá v tom, že autor sedí s dítětem proti sobě na vzdálenost uvolněných paží, nohy mají před sebou. Dlaněmi se opírají o sebe. Autor zatlačí do rukou dítěte, to mu zatlačení vrátí, a přitom opakuje slabiky či slova autorem vyřčené. Dochází ke zhoupnutí paží, a tak se vzájemně posouvají – houpají – k jedné nebo druhé straně. Může být využíváno v praxi – logopedické prevenci.
metoda Bubeník	V klinické logopedii se neuzívá, spočívá v tom, že dítě sedí s nataženýma nohama a u nártů má fiktivní bubínek, v rukou fiktivní paličky, paličkami potom na výzvu do bubínku zabubnují s důrazem na slovo „drum“, případně slova podobná, a na který dle potřeby bubnuje.
metoda Šupina	V klinické logopedii se neuzívá, sykavka s úsměvu přechází do rybí polohy rtů, kdy se v této poloze snadno a jednoduše vyvodí „Š“.
nácvik výslovnosti	Používá se ve zdravotnictví.
artikulační cvičení tváře a rtů	Používá se ve zdravotnictví, ale v rámci logopedické prevence může provádět i pedagog.
posilování mimiky	V rámci logopedické prevence může používat i jiný odborný pracovník, nejen klinický logoped.
tvorba čelistního úhlu	Používá se ve zdravotnictví, ale v rámci logopedické prevence může provádět i pedagog.
práce s bránicí	Používá se ve zdravotnictví, ale v rámci logopedické prevence může provádět i pedagog.
dechová cvičení	Používá se ve zdravotnictví, ale v rámci logopedické prevence může provádět i pedagog.

Znalkyně zhodnotila všechny metody, přičemž vycházela ze studie dodaných materiálů, vlastního pozorování v praxi a porovnávala je s odbornými znalostmi, které se opírají o poznatky z anatomie i klinické logopedie.

Metody k posouzení	Užívá se ve zdravotnictví	Mgr. Boura provádí Lege artis
Vyvozování hlásek u dětí	ANO	NE
Metoda Houpačka	NE	-
Metoda Bubeník	NE	-
Metoda Šupina	NE	-
Nácvik výslovnosti	ANO	NE
Artikulační cvičení tváře a rtů	ANO	ANO
Posilování mimiky	ANO	ANO
Tvorba čelistního úhlu	ANO	ANO

Práce s bránicí	ANO	ANO
Dechová cvičení	ANO	ANO

Uvedené činnosti „vyvozování či reedukace hlásek, nácvik výslovnosti, artikulační cvičení tváře a rtů, tvorba čelistního úhlu, práce s bránicí“, jsou cílené, a patří do činnosti prováděných ve zdravotnictví. Použité výrazy metod Houpačka, Bubeník, Šupina nejsou používány v klinické praxi, kde ani nejsou známe. Může je ale využívat pracovník v rámci logopedické prevence a není problém ve využívání předmětného díla „Logohrátky“.

Z metod užívaných ve zdravotnictví, které využívá Mgr. Boura, jsou tyto metody:

- lege artis – artikulační cvičení tváře a rtů, posilování mimiky, tvorba čelistního úhlu, práce s bránicí a dechová cvičení.
- non lege artis – vyvozování hlásek, nácvik výslovnosti

Znalkyně závěrem uvedla, že posoudila užívané metody v rámci programu „Logohrátky“, dále pak z dodaných materiálů i osobně zkontrolovala. Po přezkoumání naznačených obsahů postupů činností sdělila závěrečné vyjádření. Některé metody, techniky a prostředky jsou v souladu s pravidly lege artis.

Současně MHMP uvádí i stanovisko MZ ČR pod č.j.: MZDR 17243/2022-5/ONP ze dne 07.09.2022, v němž sděluje MHMP následující skutečnosti. Klinická logopedie je interdisciplinárním nastavbovým oborem pro studium na pedagogických fakultách, který využívá kromě lingvistiky, pedagogiky, speciální pedagogiky, psychologie navíc hlubší a odborné poznatky z medicíny ukončené pro 4 letech atestační zkouškou, a proto „logopedie školská“ je podmnožinou klinické logopedie. Některé metody, techniky, prostředky „školské logopedie“ nejsou striktně odděleny od metod, technik, prostředků klinické logopedie, ale diagnostika s plánem terapie a určité metody a techniky jsou v kompetencích pouze klinických logopedů.

Uvedené činnosti „vyvozování či reedukce hlásek, nácvik výslovnosti, artikulační cvičení tváře a rtů, tvorba čelistního úhlu, práce s bránicí“ jsou cílené a patří do činností klinického logopeda nebo logopeda ve zdravotnictví, popř. jiného odborného pracovníka (logopeda) nebo „školského logopeda“ ve spolupráci a pod dohledem klinického logopeda. Je nutno konstatovat, že použité výrazy nejsou odborné. Další uvedené činnosti metoda Houpačka, Bubeník, Šupina jsou zcela v rozporu se znalostmi anatomie, fyziologie a v kontextu ontogeneze vývoje řeči jsou zdravému vývoji škodlivé, proto je nepoužívá žádný erudovaný logoped, logoped ve zdravotnictví ani klinický logoped.

MHMP se dále v této souvislosti MZ ČR dotazoval, zda se v tomto případě jedná o poskytování zdravotních služeb. O poskytování zdravotních služeb se jedná, pakliže jsou činnosti vykonávány klinickými logopedy, logopedy ve zdravotnictví, popřípadě jinými odbornými pracovníky (logopedy) v rámci oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Činnosti, které vykonává pan Boura v rámci zábavného programu „Logohrátky“, jsou vytržené z kontextu komplexní terapie.

Vzhledem k tomu, že znalkyně a MZ ČR má rozdílný názor na prováděné činnosti pana Boury v rámci zábavného programu „*Logohrátky*“, přiklání se MHMP k vyjádření znalkyně, která se osobně zúčastnila tohoto programu a mohla ho tak odborně posoudit a porovnat se svými odbornými zkušenostmi z praxe. Uvedené činnosti „*vyvozování či reedukace hlásek, nácvik výslovnosti*“ jsou cílené a patří do činností prováděných ve zdravotnictví. Metoda Houpačka, Bubeník, Šupina nejsou používány v klinické praxi, kde ani nejsou známé. Může je ale využít pracovník v rámci logopedické prevence a není problém ve využívání předmětného díla „*Logohrátky*“.

MHMP závěrem zkonstatoval na základě uvedených skutečností, že v rámci zábavného programu „*Logohrátky*“ by se pan Boura měl vyvarovat používání „*vyvozování hlásek*“ a „*nácvik hlásek*“, neboť se jedná o činnosti, které jsou prováděny ve zdravotnictví. MHMP závěrem uvedl, že pakliže nemá udělené oprávnění k poskytování zdravotních služeb dle zákona č. 372/2011 Sb., a to v oboru dle vyhláška č. 55/2011 Sb.“, tj. logoped ve zdravotnictví či klinický logoped, nesmí výše uvedené činnosti provádět.

Závěrem správní orgán doporučil zvážit i změnu názvu zábavného pořadu „*Logohrátky*“ tak, aby tento název nepůsobil, že poskytuje zdravotní služby.

S pozdravem

Ing. Alena Havelková
ředitelka odboru zdravotnictví
Magistrátu hlavního města Prahy

podepsáno elektronicky

Rozdělovník:

- 1) Asociace klinických logopedů České republiky
- 2) MHMP